

Pluimveevoeding vroeger, nu en in de toekomst

Tekst en beeld: Joren Verbeke & Jan Van Ginderachter, pluimvee nutritionisten Vanden Avenne Ooigem NV

Samen met de sector evolueerde ook pluimveevoeder sterk de afgelopen decennia. In dit artikel kijkt Vanden Avenne-Ooigem terug in de tijd en werpt het een blik op de toekomst. De komende jaren wachten ons nieuwe, grote uitdagingen. We kunnen maar hoeven hier niet bang voor te zijn. We sturen steeds bij, want niets is stabiel behalve verandering.

Van 20 naar 200 pluimvee formules

Braadkippen, leghennen, poeljen, moederdieren en kalkoenen hebben verschillende behoeften. Op een prijslijst uit het jaar 1975 vinden we uiteraard specifieke formules terug voor ieder segment. De volledige lijst van Vanden Avenne voeders paste echter mooi op één A4'tje (zie foto 1). Anno 2023 vullen enkel de braadkip formules al een volledige pagina.

Fasevoeding is een belangrijke reden voor de stijging van het aantal formules. Hierdoor voederen we efficiënter voor iedere levensfase. Bij braadkippen passen we 5 fases toe: prestart, start, groei 1, groei 2 en afmest. Het eiwitgehalte daalt en het energie gehalte stijgt naarmate de kuikens ouder worden. Ook bij leg, opfok, moederdieren en kalkoenen steeg het aantal fases.

Diversificatie is een tweede reden voor het groeiend aantal formules. Sinds de Better Chicken Commitment (BCC) schakelden verschillende kwekers over naar trager groeiende braadkippen. Verschillende supermarkten verklaarden vanaf 2026

In 2022 werd het vernieuwde labo in dienst genomen om nog beter voeder op maat te kunnen afleveren.

Tabel: Vergelijking braadkippen groeivoeder 1997 vs 2023.

	1997	2023
Belangrijkste ingrediënten	Tarwe	Tarwe
	Erwten	Sojaschroot
	Volvette soja	Maïs
	Diermeel	Plantaardige olie
	Dierlijk vet	Zonnepit schroot
	Vedermeel	Krijt
	Krijt	Anorganisch monocalcium fosfaat
	Beenderfosfaat	
Eiwitgehalte	22,5%	19%
Vetgehalte	11,7%	6%

enkel nog deze kip te verkopen. De trager groeiers hebben een ander groeipatroon en lagere opnames dan een reguliere braadkip. Hiervoor maken we specifieke formules die onder andere rijker zijn aan mineralen.

In de legsector steeg het aandeel bedrijven met scharrelkippen en vrije uitloop. Door het verschil in huisvesting en bewegingsactiviteit hebben deze hennen een hogere behoefte aan nutriënten t.o.v. hennen in kooien. Hiervoor maken we dus ook specifieke formules. Bijkomend ontstonden concepten met specifieke voereisen. Zo produceren we VLOG-voeders waarbij alle genetisch gemodificeerde organismen geweerd worden en voeders die gezonde omega-3 vetzuren in eieren verhogen.

Evolutie ingrediënten

In de tabel vergelijken we een braadkip groeiformule van nu met deze van 1997. Het grote aandeel ingrediënten van dierlijke

oorsprong in 1997 valt onmiddellijk op. Diermeel en vedermeel gebruikten we als eiwitbron, dierlijk vet als energie bron en beenderfosfaat als fosforbron. In de nasleep van de BSE crisis bande verordening (EG) nr. 999/2001 het gebruik van diermeel in diervoeders. Dierlijk vet konden we wel verder gebruiken omdat dit geen drager is van prionen, de verwekkers van o.a. BSE. Lastenboeken van supermarkten eisten echter volledig plantaardig voer. Hier lijkt langzaam verandering in te komen. Colruyt laat bijvoorbeeld opnieuw dierlijk vet toe in voeder voor varkens. Interesse vanuit de biobrandstof zorgt echter voor sterk gestegen prijzen van dierlijk vet. Sinds 2021 is het gebruik van diermeel opnieuw wettelijk toegelaten. De voorwaarden hiervoor zijn zeer strikt. Enkel dierlijk eiwit geschikt voor humane consumptie dat een specifiek behandeling ondergaat, kan ingezet worden. Deze producten genaamd PAP (Processed Animal Protein) verschillen van het oude diermeel in samenstelling en prijs.

Net zoals het dierlijk vet moet diervoeding hiervoor concurreren met andere sectoren waaronder de petfood sector.

Opmars korrels en volle tarwe

In Vlaanderen behaalden we bij braadkippen lang zeer goede technische resultaten met structuurmeel. Door genetische ontwikkelingen steeg de opname capaciteit van braadkippen. Omdat korrels beter geschikt zijn voor deze erg hoge opname daalde het aandeel meel bij braadkippen. Samen met de korrels raakte het bijmengen van volle tarwe ingeburgerd. Bij legkippen en poeljen blijft een goed structuurmeel de meest geschikte vorm. De eerste fase van de opfok vormt hierop een uitzondering. Een kruimel is de makkelijkst opneembare vorm en zorgt voor een goede opstart.

vanden avenne

n. v. vanden avenne - oigem s. a.
 voedervoederfabrieken - 8751 oigem - belgium
 056 66 71 77
prijzlijst nr 12-a1
geldig 1-12-75
besteldienst 056/66 71 77 - 66 71 78
 schrieken open van 7 tot 17 u. - kantoor open van
 12 u. en van 13.15 tot 17.30 u. 's vrijdags tot 17.15 u.
 zaterdag gesloten tel. (056) 66 71 71

pluimvee				
grs. verbruiker 100 kg	silo	benaming	fabrikage nummer	Type form.
In papierzakken van 50 kg (uitgezonderd anders aangegeven) Exclusief B.T.W.				
950	S	Extra kuikenstarter	P.100 II	
950	S	Mestkuikens M 1 C	P.110 II	
935	S	Mestkuikens M 2 C	P.112 II	
945	S	Mestkuikenkorrel M 2 C	P.113 II	
940	S	Mestkuikens M 1 B	P.106 II	
925	S	Mestkuikens M 2 B	P.114 II	
890	S	All mash Oplokkuikens 0.1	P.130 II	
835	S	All mash Poeljenmeel A	P.142 III	
890	S	Poeljenmeel Caloric	P.146 II	
815	S	Legmeel All Mash G.S.	P.152 III	
825	—	Legkorrel All Mash	P.153 III	
825	S	Legmeel All Mash Rodor G.S.	P.156 III	
840	S	All mash Foklocommeel A	P.172 III	
875	S	Foklocommeel Caloric	P.176 III	
965	S	Kalkoenen K1	P.120 II	
940	S	Kalkoenen K2	P.122 II	
910	—	Kalkoenen K3	P.124 II	

varkens				
grs. verbruiker 100 kg	silo	benaming	fabrikage nummer	Type form.
2900	—	Porcelac - 10 kg zakjes	V.200 VIII	
2950	—	Porcelac B.K. - 25 kg zakken	V.201 VIII	
1400	—	Baby-Biggen Starter - 25 kg zak.	V.205 VIII	
1060	S	Baby-Biggen A - 25 kg zakken	V.210 I	
1070	S	Baby-Biggenkorrel A - 25 kg z.	V.211 I	
870	S	Transit	V.220 I	
870	S	Biggen A super	V.230 I	
880	S	Biggenkorrel A super	V.231 I	
815	S	Loopvarkens 1 A super	V.240 I	
825	S	Loopvarkenskorrel 1 A super	V.241 I	
855	S	Biggen Extra	V.234 I	
795	S	Loopvarkens Extra	V.244 I	
830	S	Extra Vleesvarkens	V.248 I	
800	S	Alfmesvarkens Super	V.260 I	
775	S	Kweekvarkens	V.270 I	
790	S	Zaugen - Lacto	V.272 I	
800	S	Zaugennoten - Lacto	V.273 I	
1450	—	Combi - Male	V.274	

rundvee				
grs. verbruiker 100 kg	silo	benaming	fabrikage nummer	Type form.
2800	—	Baby-Vodor A - 25 kg zakken	R.362 VIII	
2400	—	Baby-Vodor B - 25 kg zakken	R.366 VIII	
830	—	Vodor 2 A - 25 kg zakken	R.301 VI	
830	—	Vodor 2 B - 25 kg zakken	R.305 VI	
780	—	Vodor 3	R.309 VI	
760	S	Vodor 4	R.313 VI	
3100	—	Baby-Milk Super - 25 kg zakken	R.368 VIII	
770	S	Extra Babybeefnoten A	R.321 VII	
760	S	Mestnoten 12 Super	R.323 VII	
790	S	Mestnoten 28 Super	R.329 IV	
730	S	All Mash Mestvee SU	R.322 VII	
700	S	Noten 17 SU - Melk-Vlees	R.335 V	
710	S	Noten 20 SU - Melk-Vlees	R.317 V	
780	S	Noten 28 SU - Melk-Vlees	R.357 IV	
730	S	Melknoten 17 Extra	R.341 V	
740	S	Melknoten 20 Extra	R.343 V	
790	S	Melknoten 28 Extra	R.345 IV	
770	S	Melk-Botarnoten 16 Super	R.351 V	
790	S	Melk-Botarnoten 24 Super	R.355 IV	
790	—	Vitamagnesiet - noot	R.391 VII	

varia				
grs. verbruiker 100 kg	silo	benaming	fabrikage nummer	Type form.
800	—	Kweekkonijnkorrels - 25 kg z.	D.403 VI	
800	—	Mestkonijnkorrels - 25 kg z.	D.407 VI	
770	—	Paardekorrel 25 kg zakken	D.437 VI	
680	—	Universeel Mineraalmengsel 25 kg zakken	D.450	
45	—	Likstenen K.N.Z. (per stuk)	—	
840	—	Poeljegraan	D.432	
790	—	Graan A, voor hennen	D.434	
1200	—	Dulveiten - vlucht - rui - kweek in 5 kg zakjes	D.440-46	

Prijzlijst 1975: toen beperkt tot minder dan 20 formules voor pluimvee. In 2023 meer dan 200!

Voeding

Van ruwe naar zeer specifieke nutritie

Voor een goede productie en gezondheid heeft een kip de juiste nutriënten nodig. Net als vroeger maken we vandaag gebruik van laboanalyses en rekenregels om de nutriëntgehalten van een formule in te schatten. In het verleden berekenden we met rekenbladen parameters zoals ruw eiwit en metaboliseerbare energie. Sinds de jaren 90 maken we gebruik van specifieke software en houden we met steeds meer nutriënten rekening. Binnen het eiwitcomplex kijken we bijvoorbeeld naar 10 verschillende aminozuren.

Naast goede eigenschappen bevatten grondstoffen ook antinutritionele factoren.

Bepaalde koolhydraatfracties in soja zijn bijvoorbeeld niet verteerbaar voor pluimvee. De anti-nutritionele factoren brengen we in kaart en houden we rekening mee in de aankoopstrategie en formulatie.

Vanden Avenne vernieuwde recent zijn labo om nog beter iedere grondstof correct te waarderen (zie foto 2). Naast de impact op de kip wordt de impact van het voer op het milieu steeds belangrijker. Samen met de andere Belgian Feed Association (BFA) leden investeert Vanden Avenne in duurzame soja.

Om overschotten in de mest te beperken volgen we bij braadkippen het convenant voor laag-fosfor- en laag-eiwitvoerders.

De eerder vermelde fasevoeding speelt hierbij een belangrijke rol. Dit is één van de methoden om het stikstof en fosfor gehalte in de mest te beperken. Bij leghennen kan reductie van de eiwitopname gebruikt worden als PAS maatregel. Deze trend zal zich ongetwijfeld verder zetten.

Open blik naar de toekomst

Pluimveevoeding evolueert steeds mee met de sector. Vande Avenne kijkt er naar uit om samen met haar klanten de uitdagingen van de toekomst aan te gaan.